

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja a poštino vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 30 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če so tiskane enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Cesar Viljem II.

V teh dnevih biva Viljem II., cesar velike Nemčije, na avstrijski zemlji in je gost našega svitlega cesarja. Ljubezen torej, ki jo čuti vsako izmed vseh avstrijskih ljudstev do svitlega cesarja, ta preide sedaj, kar se umeje samo ob sebi, na prevzvišenega gosta Nj. veličanstva in zato so vsa ljudstva, kar jih biva po širnej Avstriji, vesela prihoda, tega, da pride in biva nekaj dni nemški cesar na naših avstrijskih tleh ter odloži za ta čas težko breme, ki leži na njegovih ramenih.

Kolikor vemo iz listov, ki so na Dunaji doma, pripravljajo se tudi mesto Dunajsko na to, da vzprejme vladarja Nemčije, kolikor je najbolj mogoče, slovesno. Ako se izgodi to iz dobrega namena, t. j. za voljo tega, ker pride visok gost Nj. veličanstva skozi mesto, tedaj je to po polnem prav in ne bode lahko kdo zoper to. Kakor smo že mi po naši naravi, radi mislimo, da vodi tudi mestne očete na Dunaji v tem taka misel in torej izrečemo, da smo veseli sklepa, vsled katerega se okinča o tem prihodu tisti del glavnega mesta, po katerem se pelje visoki gost v graščino svitlega cesarja, v Schönbrunn. Stroški za to, da si bodo veliki, niso prazni, brez potrebe.

Sedanji nemški cesar, Viljem II., pa tudi zasluži po vsem, kar se je doslej o njem izvedelo, da ima človek do njega vse spoštovanje. On je sicer lutrovec po svoji veri, toda tak, ki še drži kaj na vero, kakor se pravi in njegovo ime ne stoji samo v krstnih knjigah, ampak on izpolnjuje tudi vestno vse, kar mu velja kršč. vera. Vrhu tega pa je tudi, kar je pri lutrovci redko, polen spoštovanja do sv. očeta v Rimu in zato je on tudi nam, ki smo katoliške vere, bolj pri srci, kakor le kateri drugi vladar, ki je lutrovske vere.

Od Prusije, čije kralj je Viljem II., nismo doslej v Avstriji imeli v nobenem času veselja in gledali so tam še vselej na to, kje da bi

storili kaj škode naši državi in ujeli zato sami sebi kakih koristi. Mi nočemo dnes razpravljati o tem na širje, saj je to že tudi znano in v marsikateri hiši, tudi v hiši slov. kmeta čuti se to še v sedanjem času, toliko pa smemo reči, da je skoraj vse zlo, kar smo ga učakali v Avstriji v teku časa, prišlo prav od Prusije. Veliko se nam je torej treba zatajevati, če se enkrat sprijaznimo z njo in brez vsacega strahu.

In Viljelm II., kralj Prusije in cesar Nemčije, zdi se nam, da je pravi mož za to, da nas, ako nas vse ne vara, pripravi na to, naj pozabimo rane, vsekane nam od pruskih kraljev in v zadnjem času od nemške carevine. Resnica je sicer, da stojimo že od leta 1867 v neki ožji zavezi z Nemčijo, navozljani od „železnega kancelarja“, kneza Bismarcka, toda bogme ta zaveza, dokler je bil „železni kancelar“ v službi nemškega cesarja, je bila za našo državo le prevara, na korist samo nemški carevini, nikakor pa in nikjer po pravem državi naši.

Ne vemo sicer, ali sedaj je podoba, da stojé reči drugače. Sedanji nemški cesar, Viljem II. je dal slovo „lisjaku iz Varzina“, knezu Bismarcku in on drži sedaj sam vajeti državnega voza v svojih rokah. Po takem pa kaže zaveza, v kateri stojimo sedaj z veliko Nemčijo, vse drugo lice in če nas vse ne moti, je to v resnici za nas prijazno in kolikor, toliko nam pride že iz nje o svojem času koristi. Se ve, da storimo še tudi sedaj najbolje, če se zanesemo le na-se, na lastne moči in lastne denarje.

Bodi pa temu že, kakor koli hoče, sedanjemu cesarju Nemčije, Viljemu II. smemo po tem takem in lahko kličemo, dokler je gost svitlega cesarja Franca Jožefa, krepki živio in na veselo bivanje na avstrijski zemlji!

Kmetovalca sreča in nje viri.

V meseci avgustu je obhajal Ignac Hauptmann, posestnik pri sv. Križu nad Mariborom,

50letnico svojega kmetovanja. To je bila v resnici redka 50letnica in obhajali so jo zato tudi prav lepo, slovesno in kakor se spodobi, tudi v cerkvi. Tu je imel č. g. Jože Šattler, tamošnji župnik, prelep govor in nam se zdi, da bode našim bralcem ljubo, ako jim ga, vsaj nekaj, podamo v veselje in tolažbo vseh, ki živé v enakem stanu, kakor vrli kmet Ignac Hauptmann. Besede govora bile so blizu te-le:

Že v starem zakonu je Bog ukazal Mojzesu, naj izraelsko ljudstvo praznuje vsako petdeseto leto, naj se v tem letu zdržuje kmetškega dela, naj se radostno spominja postav, katere mu je Bog dal po Mojzesu. Tudi kristijani imajo navado, da slavijo petdesetletnice; na primer: ako je kdo že 50 let duhovnik, ali 50 let oženjen; toda mi ne praznujemo danes zlate maše, ne zlate poroke, temveč petdesetletnico kmetškega dela in trpljenja, kmetških žuljev in skrbi; mi slavimo slovenskega kmeta trpina, ki že petdeset let marljivo gospodari, in ki je bil ves ta dolgi čas vzgleden oče, vrli Slovenec in pobožni kristijan.

Vsi stanovi na svetu so potrebni; mora biti gospodska, morajo biti duhovniki in učitelji, mora biti kmetški stan, ali kakor slovenski naš pesnik poje:

Gospodska nas vlada, kmetijstvo redi,
A maštvo nas stezo v nebesa uči.

Vendar je najpotrebnejši kmetški stan. Ne moremo si misliti cvetoče države brez kmetovalcev; cesarstva in kraljestva propadajo, kjer propada kmetški stan. To nas uči zgodovina. Le ondu je blagostanje, kjer cvete poljedelstvo in živinoreja. Kmet vse živi. Kmet plačuje največ davkov. Kaj bi bil cesar brez kmetovalcev? Ne mogel bi vladati. V kmetškem stanu je moč dežele; kmetški stan daje služabnike državi in cerkvi. Kmet dela po zimi in po leti, ponoči in po dnevi, na mrazu in v vročini, pod streho in pod milim nebom, da bi preživil sebe in svojo družino, in da bi preskrbel živež mestnim prebivalcem. Tam mrgoli vinograd ogorelih kopačev; tu je travnik poln v solnčnih žarkih se pekočih koscev in sušačev; tam na njivi oratar orje in seje; tu se ženjice potijo v poletni soparici. Glejte, toliko trpi kmet, tako težek je njegov stan; ali iz tega je tudi jasno, kako je potreben in koristen. Prav torej poje naš pesnik Volkmar:

Kaj bi začeli na svetu ljudje,

Ko b' kmeta ne bilo, ki dela za nje!

Če tudi kmet ni tako učen, kakor meščani in velika gospoda; vendar trpi največ in je služabnik božji. Bog ne gleda toliko na to, kaj je človek, temveč kako iz polnjuje dolžnosti svoje. Ponižen in delaven kmet je torej pred Bogom mnogo imenitnejši, kakor napuhnjen učenjak. Zategadel tudi naš gospod Jezus Kristus po gostem omenja kmetovalca v svetih

evangeljih primerjajoč jih vinogradniku in pa sejalecu.

Slavni državniki so že od nekdaj spoznawali važnost in veljavo kmetškega stanú in ga visoko častili. O francoskem kralju Ljudovitu II. se pripoveduje, da je na svojem dvoru prepovedal dajati nekemu plemiču kaj mesa, kruha in vina, ker je s kmeti grdo delal. Ko se plemič pritoži zaradi tega, odvrne mu kralj: „Ne zaničuj kmeta; če ga zaničuješ, kruh zaničuješ“. Cesar Jožef II. je kmetu največji dobrotnik, ker je pravičneje uravnal zemljiški davek in ker je leta 1782 odpravil sužnost ali robstvo; sedanji naš cesar pa roboto in desetino dne 9. septembra 1848.

Na Kitajskem se peča cesar sam s kmetijstvom, da bi vsem, celo najvišjim uradnikom in ministrom dal lep vzgled. Zato praznujejo tam vsako leto velik praznik — praznik poljedelstva — tako slovesno, da presega vse druge praznike.

Nekega pomladnjega dne gre jeden izmed cesarskih ministrov z godbo, gorečimi svečami in zastavami do mestnih vrat; z njim gredo moški, ki nosijo podobe, na katerih so naslikani in napisani dogodki iz poljedelstva. Na raznih krajih so postavljeni slavoloki. Vse ceste in ulice so okrašene z vencí in preprežene s preprogami. Izmed drugih se odlikujeta zlasti dve podobi. Jedna je prstena krava tolike velikosti, da jo komaj nosi štirideset ljudi; drugo predstavlja živ mladenič, katerega imenujejo pridnega in delavnega duha, ki je na jedno nogo bos, na drugej ima le nogavico in neprenehoma prsteno kravo bije. Vse ima svoj pomen. Ne-prestano tepenje krave pomeni, koliko skrbi in truda ima kmet v svojem poklicu. Na jedno nogo bosí, na drugo pa obuti mladenič pomeni, kako se morajo kmetovalci paščiti pri delu, da še mnogokrat časa nemajo se popolnoma obleči. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Konjska dirka v Žalci.

Odbor dirskega društva v Žalci vabi h konjski dirki, katera se bode vršila v nedeljo dne 5. oktobra 1890. I. ob 2. uri popoldne na društvenem dirkališču v Žalci ter ji je ta-le načrt nastavlil.

A. Pričetna dirka. Državna darila. Jednopolno, enkrat dirkališčino tir = 1 km. Za kobile in zrebce V. konjerejskega okolišča (Savinjsko pleme), starost ne čez 4 leta. Posestnik mora dokazati, da je njegov konj istinito Savinjskega plemena. Vloga 1 gld.; z zgubo vloge. Najmanj 5 oglasil. I. darilo 50 gld., II. darilo 30 gld., III. darilo 20 gld., IV. darilo 10 gld., in vsakemu po eno zastavo.